

Tahle

host

kniha
ti změnění

život

Rozhovory
o nečekané síle
čtení

Aleš Palán

Tahle kniha ti změní život

Aleš Palán

Tahle
kniha
ti *změní*
život

Rozhovory
o nečekané síle
čtení

Aleš Palán

Text and cover photo © Aleš Palán, 2024
Interior photos © Aleš Palán, Klára Synek (s. 43)
a Viktorka Rys (s. 299)

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2024
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-2346-7 (PDF)
ISBN 978-80-275-2347-4 (ePUB)
ISBN 978-80-275-2348-1 (MobiPocket)

Obsah

14	— Jedenáct minut
42	— Deníky
66	— Když v ráji pršelo
96	— Utěšitel
114	— Muž, který chtěl být šťastný
128	— Učení dona Juana
146	— Záblesky paměti
164	— Zpráva o třetím českém hudebním obrození
192	— Sursum
208	— Kája Mařík
228	— Manuál
246	— Posvěcení jako bohoslužba všedního dne
270	— SEAL
298	— Karpatské hry

Tvůrčí čtení

Pokud jste si, milí čtenáři a milé čtenářky, koupili tuto publikaci na základě jejího názvu, mám pro vás špatnou zprávu. Podlehli jste totiž klamavé reklamě. Tahle kniha vám totiž s největší pravděpodobností život nezmění. Přináší ale příběhy lidí, kterým se něco takového přihodilo. Ne, nemluvím o knihách na polici nad postelí, o těch dvou třech, které byste si s sebou vzali na pustý ostrov. Mluvím o takových, které člověkem otřáslly a změnily ho. Změnily jeho partnerský život, jeho bydliště, práci, přístup k problémům, nebo ho dokonce osvobodily — což nemyslím výhradně ve smyslu vnitřního nastavení. Ano, takovou sílu může kniha někdy stále mít!

Sám takovou knihu nemám a po setkání s respondenty této knihy je mi to docela líto. Mám knihy oblíbené, přičemž se jejich seznam pravidelně proměňuje, tituly, k nimž se dlouhé roky vracím, ale vybrat jednu přelomovou nemůžu. Moji respondenti to dokázali a hlavně — dokázali se literatuře otevřít natolik, že tato změna byla vůbec možná.

Kniha, kterou držíte v rukou, není a nechce být seznamem těch nejlepších knih na světě. Najdeme v ní tituly všeobecně pokládané za kvalitní, ale i čtivo populární či téměř nízké. Ovšem i taková literatura může překonat očekávání. Některé příběhy, které na vás čekají, jsou hluboké a doslova existenciální, jiné naopak odlehčené. Snažil jsem se, aby všechny byly překvapující. Mezi čtrnácti osobnostmi se setkáte mimo jiné s husitskou farářkou a katolickým farářem.

Kdyby pro ně byla zlomovou knihou Bible, v tomto výběru by se neocitli. Jejich cesta k tomu, co dělají, ale vedla skrze jiné čtivo.

Shromážděné příběhy se pokouším vnímat od jejich počátků. Pokud osud dnešního majitele undergroundového vydavatelství určila Jirousova *Zpráva o třetím českém hudebním obrození*, může nám to připadat jaksi samozřejmé. Pokud si ale představíme situaci mladého vlasatého osamělého kluka na malém městě, který díky tomuto Magorovu manifestu pochopil, že není na světě sám, je nejednoznačnost osudu mnohem zřetelnější. Až následně se přece ten muž stal vydavatelem undergroundových nahrávek.

Příběhy v této knize jsou různorodé. Kromě toho, že jejich protagonisté byli zasaženi knihou, je spojuje snad ještě to, že ukazují cestu ven, dál, hlouběji. Nejsou tu takové, které by mířily někam do bažin, ačkoli příběhy, co pátrají po jejich okrajích, tu naleznete. Mluvil jsem například se dvěma ženami, které zhruba ve stejné době nezávisle na sobě narazily na knihu *My děti ze stanice ZOO*. Jedna ji vzala jako varování před drogami, druhá říká, že ji právě tento příběh naučil fetovat. A naučil ji to velmi dobře.

Párkrát se mně jako autorovi stalo, že mi někdo řekl, že mu i moje kniha změnila život. Rozhovory s bratry Reynkovými *Kdo chodí tmami* či se šumavskými samotáři *Raději zešít v divočině* prý takovou moc pro pár lidí opravdu měly. Nechal jsem si ty příběhy vyprávět a zasl jsem, cítil jsem spoluodpovědnost za tu změnu a zároveň jsem pocítoval jakési plaché naplnění. Zdá se, že jsem se přiblížil

ke smyslu věcí. K něčemu, co stojí vysoko nad zábavnou, edukativní či sebepotvrzující funkcí psaného slova.

Vzpomněl jsem si na své přátele, kteří se na řečenou Šumavu kvůli knize — naštěstí ne kvůli té mojí — přestěhovali. I na pár dalších. Došlo mi, že by z takových svědectví mohla být kniha. Kniha — obrana literatury. Doklad toho, že psané slovo může mít pořád, byť ve výjimečných polohách, zásadní význam. A že to nesouvisí s prodejností knihy ani s kvalitou, kterou jí přisuzují ostatní.

Na besedách po knihovnách a kulturácích jsem se začal o chystaném titulu zmiňovat a pár lidí se mi přihlásilo. I oni mají knihu, bez níž by nebyli tím, kým jsou. Optal jsem se taky na Facebooku a ze zhruba tří stovek odpovědí se vyklubalo pár zásadních příběhů. Byť to nebyla anketa, napadlo mě následně spočítat, které knihy čtenáři jmenovali nejčastěji. Většina titulů byla zmíněna jen jednou, zhruba pětkrát šestkrát se tu objevila Bible, *Na cestě* a nějaký ten Foglar. Všem ovšem s dvanácti zmínkami jednoznačně dominovaly *Karpatské hry*. (A další titul Miloslava Nevrlého, *Kniha o Jizerských horách*, byl jmenován dvakrát.)

V této knize nejde o poctu nejzásadnějším knihám, spíše o poctu čtenářské vnímavosti. Přesto zde *Karpatské hry* nechybějí. Nikoli ovšem na základě mého facebookového dotazování, ale proto, že jsem si vzpomněl, jak tato útlá kniha nasměrovala mou kamarádkou, mladou hikerku.

Rozhovory shromážděné v této knize vznikaly mezi lety 2021 a 2024, některé situace zde popsané se tedy za tu dobu proměnily. Zasažení knihou však zůstalo. A možnost říct si o takovou podporu v budoucnu tudíž také.

Za příspěvek ke zdaru této knihy bych rád poděkoval Miroslavu Balaščíkovi, Aleši Ledererovi, Věře Nevoralové, redakci nakladatelství Host, autorům zmíněných knih — a zejména jejich dobrým čtenářům. Kdyby se někde vyučovalo nikoli tvůrčí psaní, nýbrž tvůrčí čtení, mohli by být těmi nejlepšími pedagogy.

Aleš Palán

Jedenáct
minut

**Prívětivé květinářství
v centru jednoho moravského
města. *Kamila* mě vítá
úsměvem, přitom toho moc
nenaspala — má malou dceru
a v noci jela do velkoobchodu
pro zboží. Teď ho skládá
a mezitím obsluhuje zákazníky.
Všechno vypadá tak mile
a samozřejmě. Přitom je to
happyend velmi drsného
příběhu.**

**Čím to všechno, o čem si budeme povídat,
vlastně začalo?**

Strašně brzo jsem odešla z domu, v šestnácti letech. Myslíím, že v tom věku mají děti ještě zůstat doma. Odešla jsem proto, že se můj bratr se mnou vyspal. Nechci říct, že mě zneužil, byli jsme nevlastní sourozenci a on byl starší. V ten moment se to ale ve mně zlomilo, už jsem ho nechtěla vidět, potřebovala jsem vypadnout z domu.

Popisuješ to docela jemně, když říkáš, že se s tebou vyspal. Žádné násilí nebo alkohol v tom nebylo?

Ještě mi nebylo šestnáct, on mě vzal ven a já se asi neuměla bránit. Nemůžu říct, že by mi v tom okamžiku fyzicky ublížil, ale první sex má být určitě jinej. Ve mně to vyburcovalo strašnou — ne snad zlobu, ale pocit, že sex je něco hnusného a chlapi jsou samci, kteří chtějí jen to, a že o nic jiného ve vztahu nejde.

Měla jsi z něj obavu?

Snažila jsem se mu vyhýbat, občas se mě ještě zkusil dotknout, a já už věděla, že jeden z nás musí odejít. Dneska můžu říct, že jsem mu odpustila, sama jsem si pak život zpackala ještě víc. Doteď ale hledám odvahu si s rodiči sednout a promluvit si o tom.

Nevěděli, proč jsi odešla z domu?

Doteď to neví. K patnáctinám mi udělali pokoj, jen pro mě, hezké zázemí, a jednoho dne jsem tam už nebyla. Do mých osmnácti let jsme se vůbec neviděli, nebrala jsem jim ani telefon, oni nevěděli o mně, já nevěděla o nich. Jen občas jsem přes sousedy zjistila, jak se mají. Lhostejní mi nebyli, ale kontakt mezi náma nebyl žádný.

Nevyhlásili po tobě třeba pátrání?

Věděli, že jsem zhruba v pořádku a že jsem někde pryč. Pochopili, že si život zařizuju po svém. Ze začátku mi samozřejmě volali, máma mě naháněla, ale nakonec to pochopili.

Tátovi jsem později občas napsala zprávu a on se zajímal, jestli mám co jíst.

Mělas co jíst?

Měla. Odešla jsem ze střední školy, kterou jsem do té doby dělala, a chvíli jsem pracovala pro jedny noviny. Nastoupila jsem tam na brigádu, že jim pomůžu v inzerci, a postupně jsem začala i psát. Když mi ale měli dát smlouvu, ukázalo se, že na to, abych tam mohla zůstat, nemám vzdělání. Psaní mě bavilo, navíc jsem tam poznala redaktora, u kterého jsem mohla bydlet. Výplatu jsem dávala jemu a on mě živil.

Odevzdávala jsi mu všechny peníze?

Úplně všechny ne, nechávala jsem si asi dva tisíce na ženské potřeby. Trpím špatnou srážlivostí krve, tak si musím shánět léky a jehly, ne všechno to pojišťovna hradí, a když, tak třeba jen zčásti. Od začátku mi tak bylo jasné, že nemůžu zůstat na ulici, to bych neměla ani na ty léky. Mezi mnou a tím redaktorem byl velký věkový rozdíl a brzy se tam začalo rýsovat něco jako vztah. Po předchozí zkušenosti jsem ale nedokázala začít mít někoho ráda. Když jsme se spolu vyspali, nic to pro mě neznamenal, bylo tam jen prázdno. Mám kde bydlet, tak to prostě překousnu — takhle jsem se na to dívala. Byť to vůči němu může vyznívat docela hnusně, já za tím viděla jen střechu nad hlavou a teplo.

A za to jsi mu vyšla vstříc v sexu...

Jo. On si to přitom maloval jinak, mluvil o mně moc hezky, netajil se tím, že u něj bydlím. Ale ve mně byla pořád nějaká

vnitřní nenávist a myšlenka, že sex je jen povinnost výměnou za to, aby mě tam nechal. Když jsem mu povídala, že mi vyhovovalo, když jsme byli jen kamarádi, bylo vidět, jak se mu to nelíbí. Ne že by mě hned vyhodil, ale říkal, že bude lepší, když odejdu. V práci mi pak nedali tu smlouvu a naznačili mi, že i když píšu dobře, nemůžou si mě tam nechat.

Co bylo dál?

Začala jsem se živit tím, že jsem jezdila pro stánkaře. Prodávala jsem na poutích a farmářských trzích, spávala jsem v autě, jinač jsem neměla kam jít. Majitel podniku mě vždycky někam poslal, já tam roztáhla stánek, vybalila zboží, celý den prodávala a za to jsem inkasovala tisícovku. Často to byla víkendová akce, ve všední dny se většinou nejezdilo. Občas jsem na akcích i malovala. Snažila jsem se moc nejíst, abych si něco ušetřila a mohla jít někam bydlet. A pak na jednu akci přijel Libor. Řekl, že se mu moje obrazy líbí a že mě vezme do Prahy. Byla to cesta do pekel.

Neznala jsi ho, byl to cizí kluk?

Úplně cizí. Předstíral, jak se mu moje věci líbí, něco koupil a hodil po mně dva litry. Tvrdil, že mi zařídí, abych mohla v Praze vystavovat. V sedmnácti jsem neměla kam šáhnout, patlala jsem se ve všem sama, a najednou taková nabídka! Jasně, byla jsem děsně naivní, teď už to vím.

Co jsi malovala?

Takové panenky, lidi si je občas kupovali. Malovala jsem ráda. Se školou jsem pokračovat nemohla, škola se mi

třískala s prací a já si vydělávat musela. Nikdy jsem nebrala drogy, pořád jsem myslela na to, jak se dostat někam dál. A najednou se u stánku objevil Evžen.

Evžen?

Říkal si tak. Až po delší době, kdy jsem bydlela s ostatními děvčaty na bytě, se jedna z nich prořekla, že ho zná dýl a že se ve skutečnosti jmenuje Libor.

On byl pasák?

To ne. Zadlužil se kvůli drogám, zapletl s nějakými lidmi, a aby se z toho vyvázal, dodával jim holky. To jsem samozřejmě netušila. Odešla jsem s ním do Prahy, opravdu měl byt v paneláku, o kterém mi vyprávěl. Nikdo další tam už nebyl, jen on — a drogy. Začala jsem chodit do práce. Jednou mi tam volal, že mě majitel bytu potřebuje dopsat do smlouvy, když jsem uvedená na schránce a bydlím tam, prý to musí být oficiální. A abych mu do esemesky napsala svoje údaje, že mi smlouvu nachystá. Oukej, udělala jsem to, člověku to nepříjde divný. Po práci jsem přišla domů a Libor se o tom ani nezmínil. Až ráno, kdy jsem stála ve dveřích — odcházela jsem ve čtyři hodiny, dělala jsem totiž od šesti a můj orientační smysl je skutečně bídnej —, vytáhl papíry, že je musím hned podepsat. Majitel bytu to potřebuje ještě dnes. Nenapadlo mě si to pořádně přečíst. Prostě jsem to podepsala a šla.

Co jsi podepsala?

Že budu dělat pro nějakou společnost, budu bydlet v jiném bytě a oni si se mnou můžou dělat, co chtějí. Budu chodit za chlapama, budu hlídaná a z toho, co vydělám, mi budou vyplácet osm procent. Ještě ten den mi Libor řekl, že mi někoho představí. Přišli jsme do bytu, kde byla další děvčata, a to už mně nehrálo. Pak mi řekli, ať si sbalím věci, že teď bydlím tady. Ptala jsem se ho, jestli mi to může vysvětlit, a že prý musím pochopit, proč to udělal.

Proč si Libor vybral zrovna tebe?

Žádná z těch holek nebyla nějaká krasavice, všechny jsme byly svým způsobem obyčejné. Myslím, že hledal někoho, kdo mu na to prostě skočí. Když přijde za krásnou štíhlou blondýnou, ta se s takovým člověkem vůbec nebude zahazovat. I když to bude vůči všem obyčejným holkám znít hnusně, myslím, že každá škaredá holka prostě chce lásku, a když přijde někdo, kdo jí lásku nabízí, tak po něm sáhne. Libor věděl, že jsem chtěla malovat a studovat, a uměl o tom pěkně mluvit. A utvrzoval mě v tom, že na to mám. Nechal mě v tom pocitu, nepodrazil mě za týden, co jsem za ním do Prahy přišla, trvalo to skoro tři měsíce.

Myslela sis, že je to láska?

Myslela jsem si, že mě má rád. Bylo to něco podobného jako s tím novinářem, ale opačně, tam si on myslel, že je to láska. Jak jsem začala jezdit po akcích a malovat, viděla jsem všude kolem sebe děti se štěňátkama, kolotoče a všechny tyhle naivity života. Říkala jsem si, že tam, kde

momentálně jsem, přece není žádná stopka, že se můžu dostat dál. Viděla jsem rodinky, jak se vodí za ručičky, a říkala si, že tohle musí být láska, že to nebude lež, vždyť se za ty ruce vodit nemusí. Jezdila jsem po akcích tři čtvrtě roku a taky toužila po nějaké pěkné lásce. Ostatní stánkaři většinou jezdili v páru. Jedna paní prodávala na stánku chleba sama, ale v poledne přijel její muž a přivezl jí oběd. Za mnou nepříjel nikdy nikdo. Měli jsme s ostatními stánkaři kamarádské vztahy, pomohli mi zaparkovat auto, donesli zákusek, když měli stánek se zákusky, ale furt jsem tam byla sama. A do toho přišel Libor.

Že je všechno jinak, jsi v Praze pochopila během jediného dne?

Ano, ten samý den, co jsem podepsala ty papíry, mi řekl, že se musím přestěhovat. Když jsem se bránila, že nechci, tlačil na mě, ať si nezahrávám. Oni o mně měli veškeré informace, kde bydlí moji rodiče, kolik mám sourozenců... Přišlo mi to obludné a až později mi došlo, že to všechno vědí od Libora. Od partnera samozřejmě nečekáš, že to někomu vykecá, tak mu řekneš všechno.

Bála ses, že by rodičům něco udělali? Nebo jen ostudy?

Ostudy ani ne. Celý proces vypadá tak, že holku zavřou s pěti jinýma holkama, z toho tři jsou na drogách, další má někde dítě, všechno to jsou neskutečné trosky. Říkaly, že tam jsou pět sedm let. Měly značkové oblečení, nestalo se, že by neměly mikinu Calvin Klein, kdybys je potkal na ulici,

řekneš si, že mají bohatýho chlapa. Ale bylo to vykoupené tělem a ponižováním. Po nějaké době už pasáci holce nemusí nakazovat, že nesmí odejít. Zařídí to tak, aby sama nechtěla.

Kvůli penězům? To stačí?

Stačí. Ty holky mají na věci, na které by jinak neměly, a nedochází jim, že se můžeš porovnávat akorát tak s lampičkou z IKEA. Je pěkná, designová, ale šáhne si na ni úplně každé. Holky si myslely, že jsou někdo, protože si vydělají dvacet tisíc. Jo, v tomhle směru se měly fakt dobře, ty vyvolené se třeba sbalily a jely s hlavním pasákem na dovolenou. Ale devadesát procent z nich bylo na drogách. A když jsi ráno viděl dokonalou barbínku s pěknýma botičkami, večer to byla troska, co si píchá do žíly.

Tebe tam na začátku natvrdo zamkli?

To ne. Dali mi klíče, oblečení a oznámili mi harmonogram. Za chlapama se mnou chodil Ruda, aspoň si tak říkal, odvezl mě, přivezl a pořád mi stál za zadkem. Ze začátku žádná holka nechce, tak jí začnou vyhrožovat. A když se pokusí utéct, posílají jí esemesky, že vědí, kde bydlíjou její rodiče a že se s nima může rozloučit, pokud nebude do pár minut zpátky na bytě. Teprve když holka začne hrát jejich hru, dají jí ten luxus, co slibovali. Ale musíš hrát podle jejich pravidel.

Musíš se podřídít.

Až když s sebou holka nebude tu gorilu potřebovat, dojde za klientem sama, on je spokojený a ona se vrátí na byt

a odevzdá peníze, potom se k ní začnou chovat trochu jinak.

Byl to tedy eskort, chodila jsi za chlapama na byt.

Většinou. Někdy jsme byli i na hotelu, jindy v autě, když na to dotyčný neměl. Kam mě poslali, tam jsem musela jít.

Jaký byl tvůj první chlap?

Hovado. Jestli si někdo myslí, že tohle vyhledávají normální chlapi, tak se plete. Jsou to lidi, co chtějí holku bít, chtějí do ní řezat. Mám jizvy, jak o mě pálili cigarety... Nebavím se o aktu samotném, ten prostě nějak proběhne, ale skoro každý druhý chlap se choval povýšeně a já byla v tom okamžiku jen jeho hračka. Neseděl tam člověk proti člověku, on si něco koupil a může si s tím dělat, co chce. Bylo ale i pár výjimek. Pán kolem padesáti roků, majitel nějaké firmy, nikdy mě nepraštil, šlo mu jenom o ten sex. Později jsme si třeba už jenom povídali, došla jsem za ním, on řekl, že si ani nepřeje, abych se vysvlíkala, seděli jsme tam a kecali, víc nechtěl. Pasákům pak napsal, že jsem splnila to, co si představoval.

Asi byl sám.

Vyprávěl mi o problémech v práci, že mu doma umřel pes... Možná měl všechno, poklepávali mu po ramenou: „Máš prachy, jsi skvělej.“ Ale všechno neměl. Jednou jsem mu řekla, že je vůl — a on to vzal.

Měla jsi naopak někoho, koho ses bála?

Takových bylo! Jeden chlap mě bral opravdu jako odpad, s lidskostí to nemělo nic společného, jen nakazoval a nešel pro ránu daleko, řezal holky do břicha, do noh... A pasáci se mě nezastali, neublížil mi tolik, abych musela do nemocnice. A nějaký rány na břichu? „Za to si můžeš sama, měla ses bránit,“ říkali mi. Když jsem opakovala, že už k němu nechci, že ho vzrušuje jen to, když holku bije, řekli mi, že je to sexuální praktika, kterou klient vyžaduje, a že беру dvacet tisíc, tak ať držím hubu. Holky, co přijdou do eskortu s tím, že si vydělají velký prachy, tohle nevidí. Když jsem z tama odcházela, měla jsem na účtu sto tisíc, mohla jsem jet na dovolenou nebo si koupit auto. Ale jako člověk jsem nebyla nic, když se budeš dívat na plnej účet, nic se na tom nezmění. Za celou tu dobu, co jsem odešla, jsem v Praze nebyla. Obarvila jsem si vlasy, ostříhala se, mám trochu jinou postavu, pravděpodobnost, že mě někdo na dálku pozná, je malá, ale stejně tam nejezdím. Vadilo by mi i to, kdybych někoho poznala jen já, zase by ožila moje minulost.

Tyhle služby využívá spousta chlapů. Jestli si někdo myslí, že v devadesátých letech byl boom sexuálního průmyslu a pak to skončilo, tak se plete. Dělá se to načerno a dělá se to ještě víc. Je to brutální obchod s lidma, opravdu dobrovolně do toho vstupuje minimum holek.

Řeší se alespoň jejich zdravotní stav?

Naši pasáci se nikdy nezajímali o zdravotní stav holek, klienta, nikoho. Ze své paniky jsem chodila co čtvrt roku k doktorovi, s každou vyrážkou jsem se pohrřbívala, i když

se pak třeba ukázalo, že jsem jen alergická na čokoládu. Kolik holek, i ty, co žily s náma na bytě, bylo pozitivních na žloutenku! Píchaly si pervitin, asi si tím k té nemoci pomohly, a přitom normálně chodily do práce. Dělat to, když víš, že za den nakazíš třeba pět lidí, je neskutečný.

Prezervativ se při placeném sexu nepoužívá?

Snažila jsem se o něj, jak to šlo, ale chlapi ho často prostě nechtěli. Takhle jsem přišla ke své dceři, dneska má tři a půl roku. Mám ji od jednoho dělníka z Francie.

Jak to můžeš vědět, když říkáš, že holka má až pět klientů denně?

Já jich tolik neměla, spala jsem za den třeba se dvěma, maximálně třemi muži. A byla jsem jedna z mála, co na prezervativu pokud možno opravdu trvaly. Ti slušnější klienti mi v tom vyšli vstříc. A pak už jsem si uměla spočítat, s kým to prostě nevyšlo.

Dotyčný o tom ví?

Kontaktovala jsem ho, oznámila mu to a chtěla po něm alimenty, ale vylezlo z něj, že má někde pět dalších dětí, a jestli se mu nepodřídím, nebudu mezi živýma. Na byt mi donesl v obálce pět tisíc, že to mám na potrat. To bylo naposledy, co jsme se viděli. Říká se, že holčičky jsou podobné tatínkům, a v našem případě je to bohužel pravda. Dlouho jsem bojovala s tím, že ačkoli mám dceru ráda a je to dokonalé dítě, umí vyjmenovat planety a počítat do desíti, vidět v ní jeho podobu je šílené. Kdybych někomu řekla, že jsem dítě

zpočátku ani nechtěla, pomyslí si, že jsem hrozná matka. Ale kdyby slyšel, jak k tomu došlo, pochopí mě.

Na potrat jsi jít nechtěla?

Nechtěla. V tu chvíli jsem v mateřství viděla únik. Když má holka děcko, tak už ji nechcou. Bylo tak pro mě důležité těhotenství co nejdéle tajit a vybalit to, až když bude na potrat pozdě.

K potratu by tě pak už nedonutili?

Maximálně k tomu, abych dala malou pryč, někam do kojeňáku, ale i tak bych pro ně ztratila na hodnotě. Když má holka děti, přestávají o ni stát. Jen když to holka opravdu sama hodně chce, tak jí umožní pracovat dál. Veronika, se kterou jsem byla na pokoji, taková byla.

Byla některá z holek tvoje kamarádka?

Právě Verča. Ať byla, jaká byla, ať něco brala, hodněkrát mi pomohla. Ze začátku mi třeba donesla jídlo a povídala si se mnou. Byla bisexuálka, bylo teda trochu složitý udržet si odstup, ale chovala se ke mně hezky. Některé holky druhou hned podrazí, ale ona ne. Někdy se stalo, že jsem za klientem nedorazila a už jsem měla jít na kobereček k pasákům. Ale Verča mě bránila a pustila mi svého klienta, abych přece jen splnila harmonogram. Ona měla klientů hromadu, tak mi přenechala takového, co mi neublíží a půjde to s ním rychle. Říkám o ní, že je kamarádka, ale tohle slovo bych používat neměla. V tomhle byznysu kamarádi nejsou, až teď mám opravdové kamarády.

Tehdy ne?

Ze školy jsem se kamarádila se spolužákem, nevěděl, že dělám prostitutku, za to jsem se styděla, ale párkrát jsme se viděli. Když jsem se rozbřečela, zeptal se mě, co se děje, a já řekla, že je mi špatně. Věděl o bráchovi, o tom, proč jsem odešla z domu. Párkrát mě vezl k doktorovi, když jsem si nenašetřila na léky.

Mělas v týdnu někdy volno?

Zajela jsi domů?

Ke konci už trochu volna bylo, ale domů jsem nejezdila, ani jednou za celou tu dobu. Začala jsem ale chodit do knihoven. Co ostatní holky utrácely za oblečení, já za knížky. *Mnich, který prodal své ferrari, Čtyři dohody*, to byl můj repertoár. Furt jsem hledala cestu z tama ven, ale všechno to byly jen řeči. V pěti bodech autor napíše, jak být šťastný. Super! Četla jsem to, ale šťastná jsem pořád nebyla. Tak další knížku — a zase nic. Že po každém dešti vyjde slunce? Paráda. Přečtu si to, založím do knihovny a jsem pořád tam, kde jsem byla předtím. Nikdy jsem nečetla knihy, kde by na tom někdo byl hůř než já. Nechtěla jsem se chlácholit tím, že je na tom někdo ještě hůř, a myslím, že by to neměl dělat nikdo. Pak se nikam neposuneš, budeš jen stát na místě a pořád dokola se ujišťovat, že to může být horší. Právě Verča si hledala příběhy o děckách z ústavů a o islámských holkách, aby si mohla říct: „Dnešní večer byl sice strašnej, ale dopadly jsme ještě docela dobře.“ Mně to nestačilo.

Přesto — nechtělas někdy skončit úplně se vším?

První knížka od Paula Coelho, kterou jsem četla, byla *Veronika se rozhodla zemřít*. Přelouskala jsem to a uvědomila si, jak by bylo sobecké skončit se životem. Minimálně pět, možná deset lidí by tím trpělo, bylo by to ode mě nefér. Nemůžu přece postavit rodiče nebo kamaráda do situace, že mi budou chodit zapalovat svíčku na hrob.

Hrozilo to?

Dvakrát jsem spolykala prášky do úplného bezvědomí. Poprvé asi dva dny poté, co jsem podepsala smlouvu. Kvůli srážlivosti krve — protože když mi otečou nohy a udělají se modřiny, provázejí to velké bolesti — mi lékaři předepisují neurol, abych se aspoň v noci vyspala. A tehdy jsem snědla celou krabičku. Nedomyslela jsem to a zkolabovala jen pár kilometrů od nemocnice; šla jsem zrovna od klienta, který o mě pátil cigarety. Nějací lidi mě našli a odvezli do Motola. Tam jsem dva dny spala, vyčistili mi žaludek a poslali zase domů.

Domů znamená na ten byt?

Ano. Pasáci se to samozřejmě domáklí. Tahle organizace se specializovala i na to, že hledali holky, které někomu odnáší děti. I my měly, když jsme třeba otěhotněly, možnost svoje dítě prodat. Byť lituju páry, kterým to nejde, tohle je podle mě hyenismus. Pasáci zařídili doktora, papíry, rodný list, rodič zaplatil dvě stě padesát tisíc až půl milionu a dítě bylo jeho. Matka, co to dítě odnosila, tam vůbec nefigurovala.

Dělaly to Ukrajinky, Rusky, prostě holky, kde by do toho nikdo nerýpal. Mluvím o tom proto, že pasáci do toho systému zapojili strašně moc lidí, mimo jiné i doktory. Takže o nás v takovém případě, jako když jsem spolykala prášky, hned věděli. Podruhé jsem si vzala prášky asi za dva měsíce, to jsem se dohádala s pasáky, že k jednomu klientovi nepůjdu, protože mi ubližuje. Byla jsem ochotná dát jim peníze, co by zaplatil. Stejně prohlásili, že to nejde, tak jsem v autě spolykala prášky. Je to náraz, do minuty o sobě nevíš. Zase jsem skončila ve špitále, aspoň že mě tam odvezli. Celé se to zase opakovalo, neurol v tomhle množství tě nezabije, jen si pospíš. Když mě z nemocnice pustili, pasáci mi dali jasně najevo, že takhle to dál nepůjde. Některé holky v sobě měly určitou dravost, ale já k těm chlapům chodila jako totální trouba. A mnozí toho využívali.

Jak to myslíš?

Přijde holka a hned se začne vysvlíkat, navede chlapa k tomu, co by po ní měl chtít. Tohle jsem neuměla, postavila jsem se doprostřed místnosti, nalili do mě panáka a řekli, co chtějí. Jeden borec každou z nás nejdřív testoval na HIV, ten se měl hodně rád. Jenom mi rozkazoval, nic jiného. Některé holky měly svůj program, chlapa dostaly tam, kam chtěly ony. Já to neuměla, čekala jsem, co mi kdo řekne. Chlap, který mi řezal do noh, potřeboval právě takovou poníženou blbku, jako jsem byla já. Pořád jsem couvala a měla na paměti, že mám někde mámu, o které pasáci vědí. Kdybych u té práce zůstala, třeba bych se to časem taky naučila líp zvládat, nevím.

Jak dlouho jsi to dělala?

Dva roky.

Na bytě jsi měla svůj pokoj?

Na pokoji jsme byly tři, v ostatních pokojících taky, i v kuchyni spaly holky. Brzo jsem pochopila, že takových bytů mají pasáci víc a tenhle, byť to byla hnusná práce, byl z těch lepších. Jak tam nějaká holka přinesla perník, hned ji vyhodili.

Bydlel tam i pasák?

S náma v bytě ne, ale někde v baráku asi ano. Býval u nás docela často, tak si myslím, že musel bydlet blízko.

Když jsi byla na tom koberečku, to se taky odehrávalo u vás?

U hlavního pasáka v jeho bytě. Tam nám taky vždycky po týdnů dával výplatu. A když se mu něco nezdálo, oznámil, proč s náma některý klient nebyl spokojený, co jsme mu udělaly — tedy spíš neudělaly. Třeba když holčina odmítla anální sex, že ji to bolí. Když jsem si podruhé vzala prášky, hodil přede mě smlouvu a že si mám dobře rozmyslet, co dělám. Tak jsem chvíli začala sekat latinu.

Bála ses.

Začaly ty typické řeči, že jsem něco podepsala, takhle to nefunguje a on mě nebude sbírat po špitálech.

Jít na policii nebo k nějaké pomáhající organizaci jsi nezkusila?

Policie by v tomhle okamžiku byla cesta do pekel. Myslím, že pasáci to mají dobře podchycené i tam, policajti by si navíc jen řekli, že jsem magor, co spolykal prášky. Kolikrát mě napadlo, že bych utekla, ale netroufla jsem si. Nešlo už ani o mě, vyhrožovali mi skrz rodinu. Nemyslím, že by je fakt zabili, ale můj táta má třeba firmu, mohli by mu uškodit, něco na něj hodit.

Když jsi měla menstruaci, dali ti aspoň pár dní volna?

Kdepak, chodila jsem za klientama normálně, někteří chlapi to dokonce vyžadovali. Při menstruaci jsme akorát pokaždé spali s ochranou. Přijde mi to nechutné, ale nejel přes to vlak. Někteří chlapi chtěli, ať chodíme v kostýmech, ať máme celou dobu svázané ruce a zavázané oči, jiní mě bičovali, jeden borec mě řezal — ne tak, abych děsně krvácela, ale aby mě to bolelo. Snad jen dva lidi v týdnu byli normální, že jsem za nima přišla a oni se se mnou prostě vyspali. Zbytek dělal neskutečné podpásovky. Platili za to nehorázné částky, dokonce až padesát tisíc za noc.

Takže sami dobře věděli, že je to divné.

Určitě. Pravidlo bylo, že holce nikdy nedají peníze přímo do ruky. Položili prachy na stůl a já si je vzala. Stejně tak pasáci, když nás vypláceli.

Proč?

Nevím, snad aby se necítili tak provinile, že platí kurvu. Buď to prostě položili na stůl, nebo mi to strčili do kabelky anebo do bundy. Ani jednou mi nikdo nedal peníze z ruky do ruky, dokonce ani ten pán, co si se mnou jen povídal.

O jaké peníze šlo?

Co vím, tak nejnižší částka byla dvanáct nebo patnáct tisíc. Pasáci ručili klientům za to, že jsme zdravé, na což ale kašlali. Platili nám bydlení, v bytě nám naplnili ledničku, koupili i oblečení.

Fakt?

Ale jen oblečení na práci, takže prádlo. Když jsem chtěla svetr, musela jsem si ho pořídit sama. Všechny tyhle věci nám přitom strhávali z našich peněz, další pak za to, že kšeft domluvili, že nás tam vozí...

Proč sis nekupovala hadry a další věci jako ostatní holky?

Nejvíc mě mrzelo, že nemám školu. Klient se na to někdy zeptal a já nejsem typ člověka, co by lhal. Byla jsem pro něj tedy holka se základkou a pak přišla smeč: „To se dalo čekat, že děláš prostitutku.“ Potřebovala jsem sama sebe ujistit, že nejsem tak hloupá, za jakou mě lidi pokládali. Byla jsem ale naivní. Spadla jsem každopádně na nejspodnější příčku. Připomínala jsem si, že jsem půl roku psala do novin, několik lidí má doma moje obrázky, že umím